

Bruxelles, 13 iunie 2016
(OR. en)

9229/16

ECOFIN 469
UEM 215
SOC 333
EMPL 229
COMPET 303
ENV 348
EDUC 204
RECH 195
ENER 211
JAI 459

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Nr. doc. Csie:	9143/16 ECOFIN 434 UEM 184 SOC 298 EMPL 194 COMPET 271 ENV 315 EDUC 171 RECH 163 ENER 176 JAI 421 - COM(2016) 346 final
Subiect:	Recomandare de RECOMANDARE A CONSILIULUI privind Programul național de reformă al Finlandei pentru 2016 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Finlandei pentru 2016

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor proiectul de recomandare a Consiliului sus-menționat, astfel cum a fost revizuit și convenit de diferite comitete ale Consiliului, pe baza propunerii COM(2016) 346 final a Comisiei.

RECOMANDAREA CONSILIULUI

din ...

**privind Programul național de reformă al Finlandei pentru 2016
și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate
al Finlandei pentru 2016**

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ¹, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice ², în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

¹ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

² JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului de politică economică,

întrucât:

- (1) La 26 noiembrie 2015, Comisia a adoptat analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european pentru coordonarea politicilor economice pentru 2016. Prioritățile analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 17-18 martie 2016. La 26 noiembrie 2015, Comisia a adoptat, în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă, în care a identificat Finlanda ca fiind unul dintre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. În aceeași zi, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro. Această recomandare a fost aprobată de Consiliul European din 18-19 februarie 2016 și a fost adoptată de Consiliu la 8 martie 2016³. În calitate de țară a cărei monedă este euro și având în vedere legăturile strânse dintre economii în cadrul uniunii economice și monetare, Finlanda ar trebui să asigure punerea în aplicare integrală și în timp util a recomandării formulate.
- (2) Raportul de țară privind Finlanda pentru 2016 a fost publicat la 26 februarie 2016. Acesta a evaluat progresele realizate de Finlanda în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări adoptate de Consiliu la 14 iulie 2015 și pe cele realizate în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020. De asemenea, acesta a inclus un bilanț aprofundat, efectuat în temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011. La 8 martie 2016, Comisia a prezentat rezultatele bilanțului aprofundat. În urma analizei sale, Comisia concluzionează că Finlanda se confruntă cu dezechilibre macroeconomice. În particular, este esențial să se abordeze problema pierderii competitivității la nivelul costurilor, acumulate în ultimii ani, care provine în principal din faptul că salariile au înregistrat o creștere mai mare decât productivitatea în cursul unei perioade îndelungate, ceea ce a condus la o deteriorare abruptă a contului curent între anii 2008 și 2012. Analiza a relevat și riscuri semnificative pe termen mediu și lung la adresa sustenabilității finanțelor publice, care sunt deja foarte solicitate.

³ JO C 96, 11.3.2016, p. 1.

- (3) La 14 aprilie 2016, Finlanda și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2016, precum și Programul de stabilitate pentru 2016. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (4) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost abordate în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene pentru perioada 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁴, în cazul în care acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care va utiliza această dispoziție în Orientările privind aplicarea măsurilor de corelare între eficacitatea fondurilor structurale și de investiții europene și buna guvernare economică.
- (5) Din Programul de stabilitate pentru 2016 reiese că impactul bugetar al aflului excepțional de refugiați este semnificativ, prezentându-se dovezi convingătoare privind amploarea și natura acestor costuri bugetare suplimentare. Potrivit Comisiei, cheltuielile suplimentare eligibile s-au ridicat la 0,05 % din PIB în 2015 și sunt actualmente estimate la 0,2 % din PIB în 2016. Dispozițiile articolului 5 alineatul (1) și ale articolului 6 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97 permit luarea în calcul a acestor cheltuieli suplimentare, întrucât aflulul de refugiați este un eveniment excepțional, impactul acestuia asupra finanțelor publice din Finlanda este semnificativ, iar sustenabilitatea nu ar fi compromisă prin permiterea unei devieri temporare de la traiectoria de ajustare în direcția obiectivului bugetar pe termen mediu. Prin urmare, ajustarea necesară în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu pentru 2015 a fost redusă pentru a se lua în calcul aceste costuri. În primăvara lui 2017 se va efectua o evaluare finală privind anul 2016, inclusiv în ceea ce privește sumele eligibile, pe baza datelor observate puse la dispoziție de autoritățile din Finlanda.

⁴ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

- (6) În prezent, Finlanda face obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere. La 18 mai 2016, Comisia a emis un raport în temeiul articolului 126 alineatul (3) din TFUE, deoarece datoria publică a Finlandei a depășit valoarea de referință, de 60 % din PIB, în 2015. Concluzia analizei a fost că criteriul datoriei ar trebui considerat ca fiind respectat. În cadrul Programului său de stabilitate pentru 2016, guvernul își propune o îmbunătățire a deficitului global până la valoarea de -2,5 % din PIB în 2016 și apoi până la -1,3 % din PIB în 2020. Guvernul își propune să își atingă obiectivul bugetar pe termen mediu – un deficit de 0,5 % din PIB în termeni structurali – până în 2019. Conform Programului de stabilitate, se preconizează că ponderea datoriei publice în PIB va atinge nivelul maxim de 67,4 % în 2019, urmând să scadă până la 67,2 % în 2020. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare este plauzibil. Măsurile necesare pentru atingerea obiectivului bugetar pe termen mediu până în 2019 nu au fost suficient detaliate. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2016, există riscul ca în 2016 să apară o abatere de la ajustarea recomandată. Concluzia privind anul 2016 nu s-ar modifica dacă s-ar exclude din evaluare impactul bugetar al afluxului excepțional de refugiați. În condițiile în care politicile rămân neschimbate, în 2017 există un risc de abatere semnificativă de la ajustarea recomandată. Se preconizează că ponderea datoriei în PIB își va continua tendința crescătoare, atingând 66,9 % în 2017. Pe baza evaluării Programului de stabilitate și ținând seama de previziunile Comisiei din primăvara anului 2016, Consiliul consideră că există riscul ca Finlanda să nu respecte dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere. Prin urmare, vor fi necesare măsuri suplimentare pentru asigurarea conformității în 2016 și în 2017.

- (7) Din cauza îmbătrânirii populației și reducerii forței de muncă, se așteaptă o creștere a cheltuielilor cu pensiile, sănătatea și îngrijirea pe termen lung, de la 23,1 % din PIB în 2013 la 26,9 % în 2030. În ianuarie 2016, Finlanda a adoptat o reformă a pensiilor, prin care, începând din 2027, vârsta legală de pensionare va fi corelată cu schimbarea realităților legate de speranța de viață. Serviciile sociale și de sănătate, furnizate de administrațiile locale, se ridică la 10 % din PIB. În absența unei reforme a sistemului, se preconizează ca aceste cheltuieli să crească cu 2,4 % în fiecare an în termeni nominali și să își mărească ponderea în PIB. S-a convenit asupra principiilor generale ale unei reforme administrative de amploare și asupra restructurării serviciilor sociale și de sănătate. Printre principalele obiective ale reformei se numără reducerea decalajului de sustenabilitate pe termen lung cu 3 miliarde EUR, printr-un control mai bun al costurilor. Acest obiectiv se va realiza prin integrarea serviciilor, furnizarea serviciilor de către entități de mai mari dimensiuni și digitalizare. Detaliile nu au fost încă stabilite, iar planurile de gestionare a schimbărilor instituite înainte de reformă pot fi aplicate începând cu 2019, așa cum se prevăzuse. Guvernul a anunțat că la sfârșitul lui 2016 vor fi prezentate măsuri de punere în aplicare a reformelor. Magnitudinea și calendarul reformelor fac ca punerea în aplicare să reprezinte o provocare. Prin urmare, este importantă adoptarea la timp a propunerilor legislative.
- (8) Pentru a restabili competitivitatea Finlandei, trebuie ameliorată în mai multe moduri funcționarea pieței muncii. La nivel agregat, creșterile salariale au fost moderate de la sfârșitul lui 2013, când s-a convenit la nivel central asupra unui acord privind salariile. Potrivit acestui acord, creșterea de la an la an a salariilor negociate a scăzut de la 1,3 % în ultimul trimestru din 2013 la 0,5 % în ultimul trimestru din 2015. În iunie 2015, partenerii sociali au hotărât să nu prelungească acordul în 2016. Cu toate acestea, creșterea productivității muncii nu a revenit încă la nivelurile anterioare și, în consecință, se preconizează o creștere a costului unitar al muncii, chiar dacă într-un ritm mai lent. S-au desfășurat negocieri pentru restabilirea competitivității la nivelul costurilor. Partenerii sociali au convenit în privința unui pact privind competitivitatea la 29 februarie 2016. Înainte să poată fi pus în aplicare, acordul trebuie să se traducă în acorduri sectoriale. Pactul privind competitivitatea va fi completat de măsuri convenite între partenerii sociali pentru a asigura o mai mare flexibilitate a pieței muncii și un nou model de creștere salarială, prin corelarea salariilor cu cele ale sectoarelor care se confruntă cu o concurență externă. Este important ca măsurile de pe piața muncii să fie puse în aplicare cu respectarea deplină a rolului partenerilor sociali.

- (9) Din cauza reducerii populației în vârstă de muncă, este importantă creșterea ratei de participare la forța de muncă. Pentru aceasta este nevoie de eforturi continue pentru integrarea pe piața muncii a lucrătorilor în vârstă, a tinerilor, a șomerilor de lungă durată și a lucrătorilor slab calificați. Rata ocupării forței de muncă a scăzut cu peste două puncte procentuale, de la un vârf de 70,6 % atins în 2008, înainte de declanșarea crizei, la 68,5 % în 2015, în timp ce șomajul a crescut de la 6,4 % la 9,4 %. Rata de ocupare a vârstnicilor a crescut treptat, dar rămân în continuare disponibile modalități de ieșire anticipată de pe piața muncii, sub forma indemnizațiilor de șomaj prelungite până la vârsta pensionării pentru lucrătorii în vârstă (așa-numitul „tunel al șomajului”), care, dacă nu vor fi reduse ca amploare, ar putea limita impactul pozitiv al reformei pensiilor adoptate în 2016. Efectele modificărilor parametrilor „tunelului șomajului” în cadrul reformei anterioare a pensiilor vor fi evaluate în 2019. Șomajul de lungă durată a crescut considerabil între 2008 și 2014, de la 1,2 % la 1,9 % din totalul forței de muncă, în pofida faptului că multe dintre persoanele aflate în șomaj de lungă durată părăsesc în cele din urmă populația activă. Șomajul în rândul tinerilor a crescut în 2015 la 22,4 %. Persoanele slab calificate sunt cel mai afectate de funcționarea deficitară a pieței muncii. Reducerea bugetului dedicat politicilor active din domeniul pieței forței de muncă într-un moment în care cererea de astfel de măsuri este tot mai mare ar putea avea un efect negativ asupra oportunităților grupurilor sus-menționate de a reveni în activitate. Sub aspectul activării, sistemul complex de securitate socială, cu diversele sale tipuri de indemnizații și alocații, poate conduce la niveluri semnificative ale inactivității și ale capcanelor salariului mic. Abordarea acestor probleme și introducerea de stimulente pentru acceptarea locurilor de muncă oferite, cum ar fi ameliorarea posibilităților de a combina activitatea profesională cu ajutoarele sociale, sunt deosebit de importante în contextul reducerii bugetului destinat politicilor active din domeniul pieței forței de muncă. Sosirea unui număr relativ ridicat de migranți și refugiați în Finlanda în 2015 ar putea contribui la compensarea îmbătrânirii populației, însă numai dacă aceștia vor fi integrați cu succes pe piața muncii și în sistemul educațional. Există probleme de corelare pe piața muncii, cauzate în parte de modificările structurale ale economiei, care implică crearea de noi locuri de muncă în zone geografice și domenii diferite de cele în care dispar locuri de muncă. Este nevoie de măsuri care să facă locuințele mai abordabile în zona Helsinki, precum și de politici care să îi poată ajuta pe oameni să își actualizeze competențele și să găsească un loc de muncă.

- (10) Mediul de afaceri din Finlanda este cel puțin la fel de bun ca cel din alte economii avansate. Cu toate acestea, lipsa concurenței, în special la nivelul serviciilor care vizează în principal piața națională, cum ar fi serviciile cu amănuntul sau de transport, afectează competitivitatea globală a economiei finlandeze. Pe anumite piețe, întreprinderile au identificat cerințele de reglementare excesive drept obstacole în calea intrării pe piață și a creșterii. Problema acestor cerințe excesive trebuie abordată, pentru a promova spiritul antreprenorial și investițiile. În sectorul cu amănuntul, reforma reglementărilor în materie de urbanism va stabili norme mai flexibile în ceea ce privește dimensiunea și amplasarea magazinelor. Continuă restructurarea în sectorul bunurilor și serviciilor comercializabile, iar acesta ar avea de câștigat de pe urma dezvoltării unor noi piețe și noi produse și servicii, în special dintre cele cu valoare adăugată mare. Modificările structurale ar putea fi facilitate prin politici de sprijinire a extinderii, a internaționalizării și a inovării în rândul întreprinderilor. În toamna lui 2015 au fost adoptate modificări legislative, dar se preconizează că cele mai multe dintre acestea vor fi puse în aplicare abia între 2016 și 2018. Guvernul a anunțat că vor fi întreprinse și alte reforme structurale pentru a stimula concurența de pe piață.
- (11) În contextul semestrului european, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Finlandei, pe care a publicat-o în raportul de țară pentru 2016. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate, Programul național de reformă și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Finlandei în anii precedenți. Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestora pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Finlanda, ci și de conformitatea acestora cu normele și orientările UE, având în vedere necesitatea de a consolida guvernanta economică globală a UE prin oferirea unei contribuții la nivelul UE în cadrul deciziilor naționale viitoare. Recomandările formulate de Comisie în cadrul semestrului european se reflectă în recomandările 1-3 de mai jos.
- (12) În lumina evaluării respective, Consiliul a examinat Programul de stabilitate, iar avizul ⁵ său se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos.
- (13) În lumina bilanțului aprofundat realizat de Comisie și a acestei evaluări, Consiliul a examinat Programul național de reformă și Programul de stabilitate. Recomandările sale, formulate în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, se reflectă în recomandările 2 și 3 de mai jos,

⁵ Emis în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

RECOMANDĂ ca, în perioada 2016-2017, Finlanda să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să realizeze, în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu, o ajustare bugetară anuală de 0,5 % din PIB în 2016 și de 0,6 % din PIB în 2017. Să utilizeze orice profit excepțional pentru a accelera reducerea ratei datoriei publice. Să asigure adoptarea și punerea în aplicare în timp util a reformei administrative, în vederea ameliorării raportului cost-eficacitate al serviciilor sociale și de sănătate.
2. Să se asigure, cu respectarea rolului partenerilor sociali, că sistemul de stabilire a salariilor stimulează negocierea salariilor la nivel local și elimină rigiditățile, contribuind la competitivitate și la o abordare axată în mai mare măsură pe sectoarele exportatoare. Să asigure creșterea stimulentei pentru acceptarea locurilor de muncă oferite și să asigure măsuri active de ocupare cu țintă precisă și suficiente, inclusiv pentru persoanele provenite din familii de migranți. Să ia măsuri pentru a reduce decalajele regionale și decalajele în materie de competențe.
3. Să continue eforturile de creștere a concurenței în sectorul serviciilor, inclusiv în cel al serviciilor cu amănuntul. Să promoveze spiritul antreprenorial și investițiile, inclusiv prin reducerea sarcinii administrative și de reglementare, pentru a stimula dezvoltarea producției cu valoare adăugată mare.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu
Președintele*
